

Συνέντευξις τοῦ κ. Γ. Γ. Ζιγῶν
πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκρίτριαν τοῦ Β. Β. C. JEANNETTE DAMON
Μετὰδοσις ἀπὸ Β. Β. C. τὴν ΙΙ/7/72

Ἐρωτήσεις: Γίνεται τελευταίως πολὺς λόγος περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντιαμερικανισμὸς ἀυτεῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδιαιτέρως μὲ τὸ ζήτημα τῶν "οἰκείων λιμένων". Ἀλλὰ, πόσον ἔντονα νομίζετε ὅτι εἶναι τὰ ἀντιαμερικανικὰ αἰσθήματα;

Ἀπάντησις: Ἀτυχῶς ὑπάρχει, εἶναι διάχυτος παντοῦ καὶ ἐπιτείνεται καθημερινῶς - παρὰ τὸ γεγονός ὅτι μέχρι πρό ὀλίγου ἀκόμη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔτρεφε ζηρηρότητα αἰσθήματα φιλίας, θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀμερικανικόν. Ὁ ἀντιαμερικανισμὸς δὲ αὐτὸς εἶναι πολὺ βαθύτερος, πολὺ σοβαρύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ ἐκδηλώνεται θορυβωδῶς εἰς ἄλλας χώρας. Δίδει προέχεται ἀπὸ τὴν πληγωμένην φιλοτιμίαν ἐνὸς υπερφάνου λαοῦ. Αἰτία, ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμερικανικῶν Κυβερνήσεων τῆς τελευταίας περιόδου. Καὶ διὰ νὰ εἶμαι σαφέστερος Ὁ ἰ π ο λ λ ο ἰ εἰς τὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ στρατιωτικὸν καθεστὼς εἶναι δημιουργημὰ τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ λ ο ι ο ἰ Ἑλληνας εἶναι βέβαιοι ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ ἀφείλεται εἰς τὴν ἡθικὴν καὶ ὀλικὴν συμπαράστασιν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι πολλὰ αἱ ἐνδελεῖς καὶ ἀποδελεῖς ποῦ ἐδραιώνουν τὴν πίστιν αὐτῆν. Ἡ Κυβέρνησις τῶν Η. Π. Α. φαίνεται πράγματι νὰ θεωρῆ ὅτι ὁ ἀπορασιαστικὸς παράγων εἰς τὰς σχέσεις τῆς μὲ τὴν χώραν μας εἶναι τὰ στρατηγικὰ συμφέροντα τῶν Η. Π. Α. καὶ τοῦ ΝΑΤΟ. Καὶ ὅτι ἔχει καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ ἐξυμνητοῦνται καλλίτερα ἀπὸ μίαν στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν, παρὰ ἀπὸ Κυβερνήσεως τὰς ὁποίας ἀναδεικνύει ἐλευθέρως ὁ λαὸς μας. Ἴσως ἔχει ὀικαιὸν ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις βραχυπροθέσμως. Ἀποδείξει, ἡ εὐκολία μὲ τὴν ὁποίαν συνυμολογήθη ἡ Συμφωνία διὰ τοὺς "οἰκείους λιμένες". Ἀλλὰ μακροπροθέσμως εἶναι ἀρροσύνη νὰ παραγνωρίζεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ βούλησις καὶ ἡ ἐξιοπρέπεια ἐνὸς φίλου καὶ συμμάχου λαοῦ. Δίδει, ἐάν ριζώσῃ ὀριστικῶς εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ πεποίθησις ὅτι ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ λεγομένου Ἐλευθέρου Κόσμου, αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἔχη παρὰ τὴν θέσιν δούλου, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ ἡρα ποῦ θὰ πῆ "ἔρτω". Καὶ ἔξ αὐτοῦ δὲν θὰ ζημηθῆ ὀμόνον ἡ Ἑλλάς. Ἡ μεγάλη ζημία θὰ εἶναι τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Βόρραης, ὀλοκλήρου τοῦ δυτικοῦ Κόσμου. Διὰ τοῦτο, θέλομεν νὰ ἐπιζώμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ἡγετιμὸς δυναμειμὸς τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου θὰ ἀναθεωρήσῃ συντόμως τὴν πολιτικὴν τῆς ἐναντι τῆς χώρας μας. Τὴν ἀνάγκην αὐτῆν, πιστεύω, νὰ ἀντελήφθῃ καὶ ὁ κ. Ρότζερς κατὰ τὴν πρόσφατον διέλευσιν του ἐξ Ἀθηνῶν.-

Ἐρωτήσεις: Εἶσθε ἐξέχον μέλος τῆς Ἀντιπολιτευσεως. Μπορεῖτε νὰ πῆτε ὅτι ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸ καθεστὼς ὑπῆρξεν ἐπιτυχῆς; Δὲν νομίζετε ὅτι περισσότερα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διὰ συμβιβασμοῦ μὲ τὸ καθεστὼς;

Ἀπάντησις: Ἡ Ἀντιπολιτευσις, δηλαδὴ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ ἀναδειχθέντες κατὰ τὸ παρελθόν διὰ τῆς ψήφου του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγκασθῶν μίαν μαζότασιν, ἡ ὁποία προήλθεν ἀπὸ τὴν βίαν καὶ διατηρεῖται διὰ τῆς βίας. Εἶναι θέμα ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πρακτικῆς σκοπιμότητος. Τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ γράμμη, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐδέποτε ἦτο τόσο ἠνωμένος, ὅσον εἶναι σήμερον ἐναντιον τοῦ καθεστώτος. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ λέξις "ἐκλογαί" ἀποτελοῦν βλασφημίαν διὰ τὸ καθεστὼς, εἴτε πρόκειται περὶ ἀναδείξεως τοῦ προεδρείου ἐνὸς Φοιτητικοῦ Συλλόγου, εἴτε τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἐθνους. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ Πολιτικοί - ἐλάχιστοι εὐτυχῶς - ποῦ ἐνόμισαν

δτι ήτο δυνατόν διά συμβιβασμόν μέ τό καθεστώς νά έπισπεύσουν τήν όμαλοποίησιν. Είναι οί θεωρητικοί τοῦ "δουρελου ήπκου", τών γεφυρών καί οί λεγόμενοι "έφαφία". Τά άνοήματα των όμως άπερρίθησαν από τό καθεστώς άδδώς καί σήμεραν όλοι σχεδόν έχουν άντιληφθή τό σφάλμα των. Διδότι, διά νά γίνην συμβιβασμός πρέπει καί τά δύο μέρη νά είναι διατεθειμένα νά υποχωρήσουν. Νά δάση καθένα εις τό άλλο καίι τοῦ διαθέτει. Οί στρατιωτικοί όμως δέν είναι διατεθειμένοι νά παραχωρήσουν ούτε ψήλια τής Έξουσίας εις άλλους. Έπιμένουν νά διατηρήσουν τό άποκλειστικόν μονοόμιλιον αὐτής. Δέν δέχονται συνεταιρισμούς, ύπηρετας θέλουν. Καί είναι διατεθειμένοι νά τοῦς άμείβουν πλουσιοπάροχα. Πρός τιμήν τών Πολιτικῶν τής κατηγορίας αὐτής, μόνον ένας ή δύο δέδχθησαν νά γίνουν ύπηρεται τοῦ καθεστῶτος. Οί άλλοι ήρήθησαν. Προσέφεραν όμως τήν κακήν ύπηρεσίαν, νά δάσουν εις τό έξωτερικόν κυρίως τήν ένόπλιον σι ήτο δυνατή ή διά συμβιβασμόν προώθησις τής όμαλοποιήσεως καί συνεκάλυψαν τήν μετάθετον έπιμονήν τών στρατιωτικῶν νά νέμονται μονοπωλιακῶς τήν Έξουσίαν. -

Έρωτήσεις: Δέν νομίζετε ότι ή Κυβέρνησις έγινε πλέον φιλελευθέρα τάς ήμέρας αὐτάς; Έάν περιορισθόμεν εις τόν Τόπον, θά διαπιστώσωμεν ότι μπορεί κανείς νά διαβάξη έπικριτικά κύρια άρθρα, ότι δημοσιεύονται δηλώσεις τών Πολιτικῶν καί ότι αί έφημερίδες μεταφέρουν έπιθέσεις κατά τοῦ καθεστῶτος εις τό έξωτερικόν.

Απάντησις: Έπιφανειακῶς, ναί. Εις τήν οὔσιαν, όχι. Διότι δέγ ύπάρχουν αί στοιχειώδεις έγυήσεις διά τά άνθρώπινα δικαιώματα. Ο μηχανισμός τών άθαιρέτων συλλήψεων καί διώξεων παραμένει άδιατάρακτος. Βεβαίως οί νόμοι καί τά άλλα μέτρα τοῦ λαμβάνονται έχουν έξωτερικῶς τήν μορφήν κάποιας φιλελευθεροποιήσεως. Εις τήν οὔσιαν όμως καθιστοῦν εύρύτερα καί ίοχυρότερα τά νομικά πλαίσια έντός τών όποῦν δύναται νά εκδηλωθῆ ή κυβερνητική άθαιρέσις. Νά δειχῆ ε. π. τόν α' τοῦ δέν είναι φίλος τής καί νά άρλην άνευόχλητον τόν β' τοῦ είναι φίλος τής, καίτοι καί οί δύο προσέβησαν εις τήν αὐτήν ένέργειαν. Διά τοῦτο αισθάνεται ο πολίτης περισσότερο καί περισσότερο άνασφαλής. Διά τοῦτο είναι τόσον έντονον τό κλίμα τής φοβίας. Διά τόν Τόπον ειδικώτερον: Οδδεμία έλευθεροπολισις έλαβε χάραν από τοῦ 1970. Παραμένουν πάντοτε έν ίοχθῆ ο στρατιωτικός νόμος, ο περίφημος νόμος περί "ψιθυριστῶν" καί ο δρακόντειος ειδικός περί Τόπου νόμος. Εις αὐτούς προσετέθη τελευταίως καί ή διάταξις, ή όποια άποκλείει τήν έξαγοράν έπιβληθείσης ποινής διά άδικήματα Τόπου, διαπραχθέντα άκομη καί έξ άμελείας. Παράδειγμα έφαρμογῆς τής διατάξεως, ή περίπτωσης τοῦ "Άθην Νιούς". Αί προβλεπόμεναι από τούς νόμους αὐτούς κινήσεις είναι βαρύτεραι. Αί διατάξεις αὐτάν όμως είναι τόσον γενικαί καί άσαφείς, ώστε οὐδείς γνωρίζει ποτε διαπαρτάει ή όχι άδίκημα. Μέ τόν τρόπον αὐτόν ή στρατιωτική Κυβέρνησις έχει τήν εύχέριαν νά έπιτρέψῃ εις τοῦς φίλους τής νά γράφουν, δ, τι θέλου, εις δέ τόν μη φιλικόν Τόπον, έκείνη άκριβῶς τοῦ χρειάζονται διά νά καλλιερῆ τό περί έλευθεροτυπίας ψεύδος;... Πέραν τών νόμων, ή στρατιωτική Κυβέρνησις έχει καί άλλα μέσα έλέγχου: Τάς κρατικές διαφημίσεις καί τά δάνεια. Καί τά χρησιμοποιεῖ μέ πολλήν έπιμέλειαν;... Υπό τάς συνθήκας αὐτάς, κρατεῖ τέτοιο κλίμα άβεβαιότητος καί άνασφαλείας, ώστε καί φιλικαί πρὸς τήν στρατιωτικήν Κυβέρνησιν έφημερίδες νά ζητοῦν τήν έπιστροφήν εις τό καθεστῶς τής προληπτικής λογοκρισίας;... Η νομοτύπος άθαιρέσις είναι ή μέθοδος, διά τής όποίας έλέγχεται ή έκφρασις γνώμης καί ή κυκλοφορία τών ειδήσεων;....

Ερώτησις: Νομίζετε ότι ο Παπαδόπουλος δύναται να γίνει ο άρχηγός μιας κοινobουλευτικής δημοκρατίας εδώ;

Απάντησις: Η δημοκρατία δεν έχει έναν άρχηγόν. "Έχει περισσότερους πολιτικούς ηγέτας, εις τους οποίους ο λαός διά της ψήφου του αναθέτει έκαστος τήν ένδοκον τής κρατικής Έξουσίας. Το "FÜRER PRINZIP" - ή άρχή του ενός ηγέτου - είναι ξένη προς τήν δημοκρατίαν. Ανήκει εις τά ολοκληρωτικά καθεστώτα. Άλλ' ίως ή ερώτησις σας νά αφορά κόνι άλλο. Καί συγκεκριμένως, ένν, κατά τήν γνώμη μου, τό καθεστώς δύναται νά οδηγήση τήν χωράν εις τήν δημοκρατίαν καί ο ηγέτης του διά της ψήφου του λαού νά παραμείνη εις τήν Έξουσίαν. Η άπάντησις μου είναι κατηγορηματικώς θ'χι. Ούτε δύναται, αλλά ούτε καί τό θέλει. Δεν δύναται, διότι στερείται παντελώς λαϊκής βάσεως. Δεν μπορεί, επομένως, τό καθεστώς μετασχηματιζόμενον εις πολιτικόν κόμμα, νά έλλοιπή - μέ έλευθέρας εκλογάς - όχι μόνον νά πλειοψηφήσῃ, αλλά ούτε κών νά αποτελέσῃ αξιόλογον μειοψηφίαν. Θά καταποντισθῇ αὐτανόρον. Άλλά δεν έχει καί τήν πρόθεσιν, διότι καί ή άλαχρίτη ουσιαστική εξέλιξις προς τήν δημοκρατίαν θά άποβῇ μοιράια διά πολλά από τά στελέχη του άνωτάτου κλιμακίου. Θά χάσουν τάς προνομιούχους θέσεις των. Καί τήν θέσιν αὐτήν δεν είναι διατεθειμένοι νά ὑποστούν. Θά έξακολουθήσῃ, επομένως, τό καθεστώς νά ὑποστέται δημοκρατίαν καί νά μεταθέτῃ τήν εφαρμογήν της εις τάς Έλληνικάς Καλένδας.-

Ερώτησις: Ποία ή αντίδρασις σας εις τήν προσέγγισιν του καθεστώτος υπό διαφόρων χωρών - έννομά τό ταξείδι του κ. Ρότγκερ εδώ, τήν βελτίωσιν τών σχέσεων υπό τής Σουηδίας, τόν πειθήνιον τρόπον άποδοχής τής Γερμανίας τής αξίωσης νά ανακαλέσῃ τόν Πρεσβευτήν της, τήν προσπάθειαν τής Βρετανίας νά επιτύχῃ μεγαλυτέρας έμπορικάς συναλλαγάς;

Απάντησις: Δεν μέ εκπλήσσει βεβαίως ή στάσις τών Η.Π.Α. Όμιλησα ήδη περι αὐτής. Άλλ' οὔτε καί ή προσπάθεια άλλων Κυβερνήσεων νά επανασυστήσουν ομαλές διπλωματικάς σχέσεις μέ τήν χωράν μας ή νά αναθερμάνουν τάς ήδη ὀφισταμένας. Όλα αὐτά γίνονται, κατ' κοινήν ὁμολογίαν, υπό τήν πίεσιν λαχρών οικονομικῶν συμφερόντων. Είναι δε άμφίβολον τί θά άποδόσουν πολιτικώς. Άλλά αἱ εξέλιξεις αὐτάς εις τάς διμερείς σχέσεις τής χωράς μας δεν θεραπεύουν τόν άποκλεισμόν της από τήν συλλογικήν προσπάθειαν δημιουργίας τής νέας Ηνωμένης Εύρώπης. Η Έλλάς εὑρίσκειται έξω του Συμβουλίου τής Εύρώπης - του έργαστηρίου τών νέων ιδεών. Η συμφωνία Συνδέσεως μέ τήν Β.Ο.Κ. εὑρίσκειται "παγωμένη" από τό 1967. Έτσι, δλαί αἱ συζητήσεις, αἱ συμφωναί καί ένδογμαί τών Κρατῶν τής Εύρώπης, ποῦ θά καθορίσουν τό μέλλον τους καί τό μέλλον φυσικά τής χωράς μας, γίνονται χωρίς τήν Έλλάδα. Καί φυσικά δεν είναι δυνατόν νά μετάσχῃ ή Έλλάς, εάν δεν έπιτορέψῃ εις τήν δημοκρατίαν. Διότι ή δημοκρατία είναι τό θεμέλιον τής νέας από διαμόρφωσιν Εύρώπης.-

Ερώτησις: Πῶς βλέπετε τό άμεσον μέλλον διά τήν Έλλάδα;

Απάντησις: Πρόθεσις βεβαίως του στρατιωτικού καθεστώτος δεν είναι ή άποκατάστασις τής άαλφήτητος. Θά εξακολουθήσουν επομένως - έρ' ὄσον έξαρτῆται από αὐτό - αἱ υποσχέσεις καί τά άπατηλά μέτρα έκδημοκρατίσεως. Ίως, μάλιστα, ὑπάρξουν καί πυροτεχνήματα τής φύσεως αὐτής. Εἰς τήν οὐσίαν, ὅμως, ὅλα αὐτά θά κατατείνουν εις τήν ένίσχυσιν τών νομικῶν πλαισίων τής άπθαιρέσεως καί επιτάχυνσιν του μετασχηματισμοῦ του καθεστώτος εις καθαράς προσωποπαγές. Άλλά φυσικά δεν είναι μόνον αἱ πρόθεσις τής στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως ποῦ θά επηρεάσουν τάς εξέ-

λίξεις του άμεσου μέλλοντος. Υπάρχουν πλείστοι όσοι παράγοντες, έσω-
τερικοί και έξωτερικοί, τους όποιους όμως δεν μπορούμε να σταθμίσουμε.
Αι προβλέψεις είναι πάντοτε δύσκολη και επικίνδυνη επίδοσις. Αλλά ίσ-
χύει ακόμη περισσότερο εις τήν περίπτωσιν ένός καθεστώτος, που στε-
ρεΐται παντελώς λαϊκής βάσεως - κατ' αντίθεσιν προς όλα τα άλλα ολοκλη-
ρωτικά καθεστώτα, που έγινάν ποτε ή θύρακι. Διά τους λόγους αυτούς, τί-
ποτε δεν μπορεί να αποκλεισθή: ούτε και αυτή ή αφηνιάστικη εξαφάνι-
σις του.-

Ερώτησις: Νομίζετε ότι ή Ελλάδα δύναται να επιστρέψη εις τήν δημοκρα-
τικήν διακυβέρνησιν έννευ της συμμετοχής των Πολιτικών;

Απάντησις: Η δημοκρατία είναι τό πολιτεύμα, εις τό όποιον κάθε πο-
λίτης έχει δικαίωμα και όποχρέωσιν να άσχολεΐται με τά κοινά - εξαι-
ρέσει φυσικά των κακοποιών, που έχουν καταδικασθή από τήν δικαιοσύνην.
Εις τόν λαόν και μόνον έναπόκειται, επομένως, διά της φήφου του να
άποφασίξη εις πόλους θά αναθέτη τήν ένασκησιν της Έξουσίας και πόλους
θά αποκλείη από αυτήν. Κάθε άλλη διαδικασία δεν είναι δημοκρατική.
Άλλά θά ήτο και δείγμα άπισθάνου άφροσύνης να στερηθή ή Πολιτεία, τεχνη-
τάς, της περας έκείνων άκριβώς, που ήνάλωσαν τήν ζωή των εις τήν ύπη-
ροσίαν του τόπου - πολλοί δε κατά τρόπον ύποδειγματικάς έντιμον και
άποδοτικόν.-

Ευνέντευξις τοῦ κ. Γ. Ζίγδη
πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκρίτριαν τοῦ Β.Β.С. JEANNETTE DAMON
Μετάδοσις ἀπὸ Β.Β.С. τὴν II/7/72

Ἐρώτησις: Γίνεται τελευταίως πολὺς λόγος περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντιαμερικανισμὸς ἀπέδνει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδιαίτερος μὲ τὸ ζήτημα τῶν "οἰκείων λιμένων". Ἀλλὰ, πόσον ἔντονα νομίζετε ὅτι εἶναι τὰ ἀντιαμερικανικὰ αἰσθήματα;

Ἀπάντησις: Ἀτυχῶς ὑπάρχει, εἶναι διάχυτος παντοῦ καὶ ἐπιτείνεται καθημερινῶς - παρὰ τὸ γεγονός ὅτι μέχρι πρό ὀλίγου ἀκόμη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔτρεφε ζωηρότατα αἰσθήματα φιλίας, θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀμερικανικόν. Ὁ ἀντιαμερικανισμὸς δὲ αὐτὸς εἶναι πολὺ βαρύτερος, πολὺ σοβαρύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ ἐκδηλώνεται θορυβωδῶς εἰς ἄλλας χώρας. Διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν πληγωμένην φιλοτιμίαν ἐνὸς ὑπερηφάνου λαοῦ. Αἰτία, ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμερικανικῶν Κυβερνήσεων τῆς τελευταίας περιόδου. Καὶ διὰ τὴν εἶμαι σαφέστερος: Ὁ Ἰ. Π. Ο. Λ. εἰς τὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ στρατιωτικὸν καθεστὼς εἶναι ὀργανωτικὸν τῶν Ἰσπανοῦν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Λ. Ο. Ι. Ἑλληνες εἶναι βέβαιοι ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ οφείλεται εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ ὀλιγκὴν συμπάρδοσιν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι πολλὰ αἰ ἐνδείξεις καὶ ἀποδείξεις ποῦ ἐδραϊνῶν τὴν πίστιν αὐτῶν. Ἡ Κυβέρνησις τῶν Η.Π.Α. φαίνεται πράγματι νὰ θεωρῇ ὅτι ὁ ἀπορασιατικὸς παρῶν εἰς τὰς σχέσεις τῆς μὲ τὴν χώραν μας εἶναι τὰ στρατηγικὰ συμφέροντα τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ ΝΑΤΟ. Καὶ ὅτι ἔχει καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ ἐξυπηρετοῦνται καλλίτερα ἀπὸ μίαν στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν, παρὰ ἀπὸ Κυβερνήσεις τὰς ὁποίας ἀναδεικνύει ἐλευθέρως ὁ λαὸς μας. Ἴσως ἔχει ἰσχυρὸν ἢ Ἀμερικανικὴν Κυβέρνησιν βραχυπροσέωμ. Ἀποδείξεις, ἡ εὐκολία μὲ τὴν ὅποیان συνηγορήσῃ τῇ Συμφωνίᾳ διὰ τοῦς "οἰκείους λιμένας". Ἀλλὰ μικροπροσέωμ εἶναι ἀρροσύνη νὰ παραγνωρίζεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ βοήθησις καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια ἐνὸς φίλου καὶ συμμάχου λαοῦ. Διότι, ἐάν ριζώσῃ ὀριστικῶς εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ πεποίθησις ὅτι ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ λεγομένου Ἐλευθέρου Κόσμου, αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἔχη παρὰ τὴν θέσιν δούλου, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ ἄρα ποῦ θὰ πῇ "ἔρρω". Καὶ ἔξ αὐτοῦ δὲν θὰ ζημιωθῇ μόνον ἡ Ἑλλάς. Ἡ μεγάλη ζημία θὰ εἶναι τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Ἑσπέρης, ὀλοκλήρου τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Διὰ τοῦτο, θέλομεν νὰ ἐπισημώμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ἡγετίδος δυνάμεως τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου θὰ ἀναθεωρήσῃ σὺν τῶν τῆν πολιτικῆν τῆς ἐναντί τῆς χώρας μας. Τὴν ἀνάγκην αὐτῆν, πιστεύω, νὰ ἀντελήφῃ καὶ ὁ κ. Ρότζερς κατὰ τὴν πρόσφατον διελεύσιν του ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἐρώτησις: Εἶσθε ἐξέχον μέλος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Μπορεῖτε νὰ πῆτε ὅτι ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸ καθεστὼς ὑπῆρξεν ἐπιτυχῆς; Δὲν νομίζετε ὅτι περισσότερο θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διὰ συμβιβασμοῦ μὲ τὸ καθεστὼς;

Ἀπάντησις: Ἡ Ἀντιπολιτεύσις, δηλαδή οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ ἀναεχθέντες κατὰ τὸ παρελθόν διὰ τῆς φήφου του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγκασθῶν μίαν κατῶσιν, ἡ ὅποια προήλθεν ἀπὸ τὴν βίαν καὶ διατηρεῖται διὰ τῆς βίας. Εἶναι θέμα ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πρακτικῆς σκοπιμότητος. Τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ γραμμὴ, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐδέποτε ἦτο τόσο ἠνωμένος, ὅσον εἶναι σήμερον ἐναντὶον τοῦ καθεστώτος. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ λέξις "ἐκλογαί" ἀποτελοῦν βλασφημίαν διὰ τὸ καθεστὼς, εἴτε πρόκειται περὶ ἀναεχθέντος τοῦ προεδροῦ ἐνὸς διοικητικοῦ Συλλόγου, εἴτε τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἐθνικοῦ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ Πολιτικοὶ - ἐλάχιστοι εὐτυχῶς - ποῦ ἐνόμισαν

ὅτι ἦτο δυνατόν διὰ συμβιβασμοῦ μὲ τὸ καθεστῶς νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ὁμαλοποίησιν. Εἶναι οἱ θεωρητικοὶ τοῦ "δουρεῖου ἴππου", τῶν γεφυρῶν καὶ οἱ λεγόμενοι "ἐραφίαι". Τὰ ἀνοίγματα τῶν ὄμων ἀπερρίφθησαν ἀπὸ τὸ καθεστῶς ἀδόξως καὶ σήμερον ὅλοι σχεδὸν ἔχουν ἀντιληφθῆ τὸ σφάλμα των. Διότι, διὰ νὰ γίνῃ συμβιβασμὸς πρέπει καὶ τὰ δύο μέρη νὰ εἶναι διατεθειμένα νὰ υποχωρήσουν. Νὰ δώσῃ καθένας εἰς τὸ ἄλλο κἀτι τοῦ διαθέτει. Οἱ στρατιωτικοὶ ὄμων δὲν εἶναι διατεθειμένοι νὰ παραχωρήσουν οὔτε φιχρία τῆς Ἐξουσίας εἰς ἄλλους. Ἐπιμένουν νὰ διατηρήσουν τὸ ἀποκλειστικὸν μονοπώλιον αὐτῆς. Δὲν δέχονται συνεταιρίους, ὑπηρετὰς ἄλλων. Καὶ εἶναι διατεθειμένοι νὰ τοὺς ἀμείψουν πλουσιοπάροχα. Πρὸς τιμὴν τῶν Πολιτικῶν τῆς κατηγορίας αὐτῆς, μόνον ἔνας ἢ δύο ἐδέχθησαν νὰ γίνουν ὑπηρετὰι τοῦ καθεστώτος. Οἱ ἄλλοι ἠρνήθησαν. Προσέφεραν ὄμων τὴν χακίη ὑπηρεσίαν, νὰ δώσουν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κυρίως τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἦτο δυνατὴ ἢ διὰ συμβιβασμοῦ προέβησις τῆς ὁμαλοποιήσεως καὶ συνεκάλυψαν τὴν ἀμετάθετον ἐπιμονὴν τῶν στρατιωτικῶν νὰ νέμονται μονοπυλιανικῶς τὴν Ἐξουσίαν. -

Ἐρωτήσεις: Δὲν νομίζετε ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔγινε πλέον φιλελευθέρα τὰς ἡμέρας αὐτάς; Ἐάν περιορισθῶμεν εἰς τὸν Τύπον, θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ διαβάσῃ ἐπικριτικὰ κύρια ἄρθρα, ὅτι δημοσιεύονται δηλώσεις τῶν Πολιτικῶν καὶ ὅτι αἱ ἡμερησίως μεταφέρουν ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ καθεστώτος εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἀπάντησις: Ἐπιφανειακῶς, ναί. Εἰς τὴν οὐσίαν, ὅχι. Διότι δὲν ὑπάρχουν αἱ στοιχειώδεις ἐγγυήσεις διὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Ὁ μηχανισμὸς τῶν αὐθαιρέτων συλλήψεων καὶ διώξεων παραμένει ἀδιατάρακτος. Βεβαίως οἱ νόμοι καὶ τὰ ἄλλα μέτρα τοῦ λαμβάνονται ἔχουν ἐξωτερικῶς τὴν μορφήν κἀποιας φιλελευθεροποιήσεως. Εἰς τὴν οὐσίαν ὄμων καθίστασθαι εὐρύτερα καὶ ἰσχυρότερα τὰ νομικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁρίων δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ κυβερνητικὴ αὐθαιρέσια. Νὰ δυνῆ ε.π., τὸν α' τοῦ δὲν εἶναι φίλος τῆς καὶ νὰ ἐρίνη ἀνενόχλητον τὸν β' τοῦ εἶναι φίλος τῆς, καίτοι καὶ οἱ δύο προέβησαν εἰς τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο αἰσθάνεται ὁ πολίτης περισσότερον καὶ περισσότερον ἀνασφαλῆς. Διὰ τοῦτο εἶναι τόσον ἔντονον τὸ κλίμα τῆς φοβίας. Διὰ τὸν Τύπον εἰδικώτερον: Ὁδοεῖα ἐλευθεροποιήσις ἔλαβε χάραν ἀπὸ τοῦ 1970. Παραμένον πάντοτε ἐν ἰσχύϊ ὁ στρατιωτικὸς νόμος, ὁ περίφημος νόμος περὶ "ἐπιθυρησιῶν" καὶ ὁ ὁρακόντων εἰδικὸς περὶ Τύπου νόμος. Εἰς αὐτοὺς προσατέθη τελευταίως καὶ ἡ διατάξις, ἡ ὅποια ἀποκλείει τὴν ἐξαγορὰν ἐπιβληθείσης ποινῆς δι' ἄδικητάς Τύπου, διαποροθέντα ἀδικη καὶ ἐξ ἀμελείας. Παράδειγμα ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως, ἡ περίπτωση τοῦ ἐκδότη τοῦ "Ἄθεος Νιός". Αἱ προβλεπόμεναι ἀπὸ τοὺς νόμους αὐτοὺς κυρώσεις εἶναι βαρῦτατοι. Αἱ διατάξεις αὐτῶν ὄμων εἶναι τόσο γενικαὶ καὶ ἀσαφεῖς, ὥστε οὐδεὶς γνωρίζει ποτε διαπράττει ἢ ὅχι ἀδικημα. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ στρατιωτικὴ Κυβέρνησις ἔχει τὴν εὐχέριαν νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τοὺς φίλους τῆς νὰ γράψουν ὅ,τι θέλουν, εἰς δὲ τὸν μὴ φιλικὸν Τύπον, ἐκεῖνα ἀκριβῶς ποῦ χρειάζονται διὰ νὰ καλλιεργῇ τὸ περὶ ἐλευθεροτυπίας μῦθος;... Πέραν τῶν νόμων, ἡ στρατιωτικὴ Κυβέρνησις ἔχει καὶ ἄλλα μέσα ἐλέγχου: Τὰς κρατικὰς διαφημίσεις καὶ τὰ δάνεια. Καὶ τὰ χρησιμοποιεῖ μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν;... Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, κρατεῖ τέτοιον κλίμα ἀβεβαιότητος καὶ ἀνασφαλῆς, ὥστε καὶ φιλικαὶ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν ἐφημερίδες νὰ ζητοῦν τὴν ἐπιστροφήν εἰς τὸ καθεστῶς τῆς προληπτικῆς λογοκρισίας;... Ἡ νομοτύπος αὐθαιρέσια εἶναι ἡ μέθοδος, διὰ τῆς ὅποιας ἐλέγχεται ἡ ἔκφρασις γνώμης καὶ ἡ κυκλοφορία τῶν εἰδήσεων;....

'Ερώτησις: Νομίζετε ότι ο Παπαδόπουλος δύναται να γίνει ο άρχηγός μιας κοινόβουλευτικής δημοκρατίας εδώ;

'Απάντησις: Η δημοκρατία δεν έχει έναν άρχηγόν. Έχει περισσότερους πολιτικούς ηγέτες, εις τους όποιους ο λαός διά της ψήφου του αναθέτει έκδοτον την ένδοκον την κρατικήν Έξουσίαν. Το "FÜHRER PRINZIP" - ή άρχη του ένός ηγέτου - είναι ξένη προς την δημοκρατίαν. Άνήκει εις τά ολοκληρωτικά καθεστώτα. Άλλ' ίως ή έρώτησίς σας να άφορά κάτι άλλο. Καί συγκεκριμένως, εάν, κατά την γνώμην μου, τό καθεστώς δύναται να όδηγήση την χωραν εις την δημοκρατίαν καί ο ηγέτης του διά της ψήφου του λαού να παραμείνη εις την Έξουσίαν. Η άπάντησίς μου είναι κατηγορηματικής ό χ ι. Ούτε δύναται, αλλά ούτε καί τό θέλει. Δεν δύναται, διότι στερείται παντελώς λαϊκής βάσεως. Δεν μπορεί, επομένως, τό καθεστώς μετασχηματιζόμενον εις πολιτικόν κόμμα, να έλπιση - με έλευθερίας έκλογάς - όχι μόνον να κλεισθήσεται, αλλά ούτε καν να άποτελέση αξιόλογον μειοψηφίαν. Θα καταποντισθή αυτανόρον. Άλλά δεν έχει καί την πρόθεσιν. Διότι καί ή έλαχιστη ούσιαστική εξέλιξις προς την δημοκρατίαν θα άποβή μοιράλι διά πολλά από τά στελέχη του άνωτάτου κλιμακίου. Θα χάσουν τάς προνομιούχους θέσεις των. Καί την θυσίαν αυτήν δεν είναι διατεθειμένα να ύποστούν. Θα εξακολουθήση, επομένως, τό καθεστώς να ύπόκειται δημοκρατίαν καί να μεταθέτη την έφαρμογήν της εις τάς Έλληνικάς Καλένδας.-

'Ερώτησις: Ποία ή αντίδρασις σας εις την προσγγίσιον του καθεστώτος υπό διαφόρων χωρών - έννοα τό ταξείδι του κ. Ρότγκερ εδώ, την βελτιώσιν των σχέσεων υπό της Σουηδίας, τόν πεθνήνιον τρόπον άποδοχής της Γερμανίας της αξιόσεως να άνακαλέση τόν Πρεσβευτήν της, την προπάθειαν της Βρεττανίας να έπιτύχη μεγαλύτερας έμπορικάς συναλλαγάς;

'Απάντησις: Δεν με έκπλήσσει βεβαίως ή στάσις των Η.Π.Α. Όμιλησα ήδη περί αυτής. Άλλ' ούτε καί ή προσπάθεια άλλων Κυβερνήσεων να επανουστήσουν διαλάς διπλωματικάς σχέσεις με την χώραν μας ή να άναθερμάνουν τάς ήδη ύφισταμένας. Όλα αυτά γίνονται, κατά κοινήν όμολογίαν, υπό την πίεσιν ίσχυρών οικονομικών συμφερόντων. Είναι δε άμφίβολον τί θα άποδώσιν πολιτικώς. Άλλά αί εξέλιξεις αυτές εις τάς όμιρετις σχέσεις της χώρας μας δεν θεραπεύουν τόν άποκλεισμόν της από την συλλογικήν προσπάθειαν όμιοιουργίας της νέας Ήνωμένης Εύρώπης. Η Έλλάς εύρίσκειται έξω του Συμβουλίου της Εύρώπης - του έργαστηρίου των νέων ιδεών. Η συμφωνία Συνόσεως με την Ε.Ο.Κ. εύρίσκειται "παγωμένη" από τό 1967. Έτσι, θαί αί συζητήσεις, αί συμφωνίαι καί ένέργειαι των Κρατών της Εύρώπης, ποθ θα καθορίσουν τό μέλλον του καί τό μέλλον φυσικά της χώρας μας, γίνονται χωρίς την Έλλάδα. Καί φυσικά δεν είναι δυνατόν να μετασχη ή Έλλάς, εάν δεν έπιτρέψη εις την δημοκρατίαν, διότι ή δημοκρατία είναι τό θεμέλιον της νέας υπό διαμόρφωσιν Εύρώπης.-

'Ερώτησις: Πώς βλέπετε τό άμεσον μέλλον διά την Έλλάδα;

'Απάντησις: Πρόθεσις βεβαίως του στρατιωτικού καθεστώτος δεν είναι ή άποκατάστασις της διαλάττης. Θα εξακολουθήσουν επομένως - έφ' όσον έξαρτήται από αυτό - αί ύποσχέσεις καί τά άπατηλά μέτρα έκδημοκρατήσεως. Ίως, μάλιστα, ύπάρξουν καί πυροτεχνήματα της φύσεως αυτής. Εις την ούσαν, όμως, όλα αυτά θα κατατείνον εις την ένίσχυσιν των νομικών πλαισίων της αυθαιρεσίας καί έπιτάχυνσιν του μετασχηματισμού του καθεστώτος εις καθαρώς προσωποπάγες. Άλλά φυσικά δεν είναι μόνον αί πρόθεσις της στρατιωτικής Κυβερνήσεως που θα έπηρέσουν τάς εξέ-

λίξεις του άμεσου μέλλοντος. Υπάρχουν πλείστοι δσοι παράγοντες, έσω-
τερικοί και έξωτερικοί, τους όποιους όμως δεν μπορούμε να σταθμίσουμε.
Αι προβλέψεις είναι πάντοτε δύσκολη και επικίνδυνη επίδοσις. Αλλά ίσ-
χύει άκόμη περισσότερο εις τήν περιπτωσιν ένός καθεστώτος, που στε-
ρεΐται παντελώς λαϊκής βάσεως - και άντιθέσιν προς όλα τά άλλα ολοκλη-
ρωτικά καθεστώτα, που έγινάρισεν ή Εθράπη. Διά τους λόγους αυτούς, τί-
ποτε δεν μπορεί να αποκλεισθή: ούτε και αυτή ή αφηνιάστικη εξαφάνι-
σις του.-

Ερώτησις: Νομίζετε ότι ή 'Ελλάς δύναται να επιστρέψη εις τήν δημοκρα-
τικήν διακυβέρνησιν άνευ της συμμετοχής των Πολιτικών;

Απάντησις: Η δημοκρατία είναι τό πολίτευμα, εις τό όποϊον κάθε πο-
λίτης έχει δικαίωμα και υποχρέωσιν να άσχολεϊται με τά κοινά - εξαι-
ρέσει φυσικά των κακοποιών, που έχουν καταδικασθθ από τήν δικαιοσύνην.
Εις τόν λαόν και μόνον έναπόκειται, έπομένως, διά της ψήφου του να
άποφασίση εις ποίους θά αναθέτη τήν ένάσκησιν της 'Εξουσίας και ποίους
θά άποκλείη από αυτήν. Κάθε Άλλη διαδικασία δεν είναι δημοκρατική.
'Αλλά θά ήτο και δείγμα άπισθάνου άφροσύνης να στερηθθ ή Πολιτεία, τεχνη-
τάς, της πέτρας εκείνων άκριβάς, που ήνάλωσαν τήν ζωήν των εις τήν ύπη-
ροσίαν του τόπου - πολλοί δέ κατά τρόπον ύποδειγματικώς έντιμον και
άποδοτικόν.-

Ευνέντευξις τοῦ κ. Γ.Γ.Ζιγῆ
πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκρίτριαν τοῦ Β.Β.С. JEANNETTE DAMON
Μετὰδοσις ἀπὸ Β.Β.С.τὴν 11/7/72

Ἐρώτησις: Γίνεται τελευταίως πολὺς λόγος περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντιαμερικανισμὸς αὐξάνει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδιαίτερος μὲ τὸ ζήτημα τῶν "οἰκείων λιμένων". Ἀλλὰ, πόσον ἐντονα νομίζετε ὅτι εἶναι τὰ ἀντιαμερικανικὰ αἰσθήματα;

Ἀπάντησις: Ἀτυχῶς ὑπάρχει, εἶναι διάχυτος παντοῦ καὶ ἐπιτείνεται καθημερινῶς - παρὰ τὸ γεγονός ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔπρεπε ζωηρότατα αἰσθήματα φιλίας, θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀμερικανικόν. Ὁ ἀντιαμερικανισμὸς δὲ αὐτὸς εἶναι πολὺ βαθύτερος, πολὺ σοβαρότερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ ἐκδηλώνεται θορυβωδῶς εἰς ἄλλας χώρας. Διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν πληγμμένην φιλοτιμίαν ἑνὸς ὑπερφάνου λαοῦ. Αἰτία, ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμερικανικῶν Κυβερνήσεων τῆς τελευταίας περιόδου. Καὶ εἶναι νὰ εἶμαι σαφέστερος: Ὁ ἰ ο λ α ο ἰ εἰς τὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ στρατιωτικὸν καθεστὼς εἶναι ὀμιούργημα τῶν Ὑψηλοῦν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἰ ο λ ο ἰ οἱ Ἕλληνες εἶναι βέβαιοι ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ θρείνεται εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ ὀλιγὴν συμπάρουσι τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι πολλὰ αἰ ἐνδοδεξιὲς καὶ ἀποδείξεις ποὺ ἐδραϊνούν τὴν πίστιν αὐτῆν. Ἡ Κυβέρνησις τῶν Η.Η.Α. φαίνεται πράγματι νὰ θεωρῇ ὅτι ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων εἰς τὰς σχέσεις τῆς μετ' τὴν χώραν μας εἶναι τὰ στρατιωτικὰ συμφέροντα τῶν Η.Η.Α. καὶ τοῦ ΝΑΤΟ. Καὶ ὅτι ἔχει καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ ἐξυπηρετοῦνται καλλίτερα ἀπὸ μίαν στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν, παρὰ ἀπὸ Κυβερνήσεις τὰς ὁποίας ἀναδεικνύει ἐλευθέρως ὁ λαὸς μας. Ἴσως ἔχει ὀλιγοῦσιν ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις βραχυπροσέομας. Ἀποδείξεις, ἡ εὐκολία μετ' τὴν ὁποίαν συνωμολογήθη ἡ Συμφωνία διὰ τοῦς "οἰκείους λιμένας". Ἀλλὰ μακροπροσέομας εἶναι ἀπρόσθητ' νὰ παραγνωρίζεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ βοήθειαι καὶ ἡ δεξιότητια ἐνὸς φλοῦ καὶ συμμαχοῦ λαοῦ. Διότι, ἐάν ριζώσῃ ὀριστικὰ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ πεποιθισις ὅτι ἐντὸς τῶν κλίπων τοῦ λεγομένου Ἐλευθέρου Κόσμου, αὐτὸς δὲν δύναται νὰ ἔχη παρὰ τὴν θέσιν δούλου, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα ποῦ θὰ πῆ "ἔρετω". Καὶ ἔξ αὐτοῦ δὲν θὰ ζημιωθῇ μόνον ἡ Ἑλλάς. Ἡ μεγάλη ζημία θὰ εἶναι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Εὐρώπης, ὀλοκλήρου τοῦ δυτικῶς Κόσμου. Διὰ τοῦτο, θέλομεν νὰ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ἡγετιδος δυνάμεως τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου θὰ ἀναθεωρῇ οὐτόπως τὴν πολιτικὴν τῆς ἐναντι τῆς χώρας μας. Τὴν ἀνάγκη αὐτῆν, πιστεύω, νὰ ἀντελήφθῃ καὶ ὁ κ. Ρότζερς κατὰ τὴν πρόσφατον διέλευσίν του ἐξ Ἀθηνῶν.-

Ἐρώτησις: Εἶσθε ἐξέχον μέλος τῆς Ἀντιπολιτευσεως. Μπορεῖτε νὰ πῆτε ὅτι ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸ καθεστὼς ὑπῆρξεν ἐπιτυχής; δὲν νομίζετε ὅτι περισσότερο θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διὰ συμβιβασμοῦ μετ' τὸ καθεστὼς;

Ἀπάντησις: Ἡ Ἀντιπολιτευσις, δηλαδὴ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ ἀναδειχθέντες κατὰ τὸ παρελθόν διὰ τῆς φήφου του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγνωροῦσιν μίαν κατάστασιν, ἡ ὁποία προήλθεν ἀπὸ τὴν βίαν καὶ διατηρεῖται διὰ τῆς βίας. Εἶναι θέμα ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πρακτικῆς σκοπιμότητος. Τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ γραμμή, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐδέποτε ἦτο τόσο ἡνωμένος, ὅσον εἶναι σήμερον ἐναντίν τοῦ καθεστώτος. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ λέξις "ἐκλογαί" ἀποτελοῦν βλασφημίαν διὰ τὸ καθεστὼς, εἶτε πρῶτικαι περὶ ἀναδείξεως τοῦ προέδρου ἐνὸς Φοιτητικοῦ Συλλόγου, εἶτε τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἐθνους. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ Πολιτικοὶ - ἐλάχιστοὶ εὐτυχῶς - ποῦ ἐνδύοισαν

δτι ήτο δυνατόν διά συμβιβασμού με τό καθεστώς νά έπισκεύδουσαν τήν διαλογοποιήσιν. Είναι οι θεωρητικοί του "δουρεζου ήκου", τών γεφυρών και οι λεγόμενοι "εφαίται". Τά άνοιγματα των δμωσ άπερρίθθησαν από τό καθεστώς άδδέως και σήμερα δλοι σχεδόν έχουν αντίληθή τό σφάλμα των. Διότι, διά νά γίνει συμβιβασμός πρέπει και τό δύο μέρη νά είναι διατεθειμένα νά υποχωρήσουν. Νά δάση καθένα εις τό άλλο κάτι που διαθέτει. Οι στρατιωτικοί δμωσ δέν είναι διατεθειμένοι νά παραχωρήσουν ούτε ψιχία της 'Ξεουσας εις άλλους. 'Επιμένουν νά διατηρήσουν τό αποκλειστικό μονομάλιον αυτής. Δέν δέχονται συνεταιρους, υπηρέτας θέλουν. Καί είναι διατεθειμένοι νά τους άμείλουν πλουσιοπάροχα. Προς τιμήν των Πολιτικών της κατηγορίας αυτής, μόνον ένας ή δύο δέδεχθησαν νά γίνουσι υπηρέται του καθεστώτος. Οι άλλοι ήρήθησαν. Προσέφεραν δμωσ τήν βακήν υπηρεσίαν, νά δάσουν εις τό έξωτερικόν κυρίως τήν έντύπωσιν ότι ήτο δυνατή ή διά συμβιβασμού προώθησις της διαλογοποιήσεως και συνεκάλυψαν τήν άμετάθετον έπιμονήν των στρατιωτικών νά νέμνεται μονοπωλιακάς τήν 'Ξεουσίαν.

'Ερώτησις: Δέν νομίζετε δτι ή Κυβέρνησις έγινε πλέον φιλελευθέρα τάς ήμέρας αυτές; 'Εάν περιορισθώμεν εις τόν Τύπον, όδ διακιστώσμεν δτι μπορεί κανείς νά διαβάξη επικριτικά κύρια άρθρα, ότι δημοσιεύονται δηλώσεις των Πολιτικών και δτι αι έφημερίδες μεταφέρουν επιθέσεις κατά του καθεστώτος εις τό έξωτερικόν.

'Απάντησις: 'Επιφανειακάς, ναι. Εις τήν ούσίαν, όχι. Διότι δέν υπάρχουν αι στοιχειώδεις εγγυήσεις διά τό ανθρώπινα δικαιώματα. Ο μηχανισμός των άδαιρέτων συλλήψεων και διάξεων παραμένει άδιατάρακτος. Βεβαίως οι νόμοι και τά άλλα μέτρα που λαμβάνονται έχουν έξωτερικώς τήν μορφήν ήτοι φιλελευθεροποιήσεως. Εις τήν ούσίαν δμωσ καθιστούν εφύοτερα και ισχυρότερα τά νομικά πλαίσια έντός των οποίων δύναται νά εκδηλωθή ή κυβερνητική άδδαιρέσια. Νά διώκη έ.π., τόν α' που δέν είναι φίλος της και νά άγίλη άνενόχλητον τόν β' που είναι φίλος της, καίτοι και οι δύο πρόβησαν εις τήν αυτήν ένέργειαν. Διά τόυτο αίσθάνεται ό πολίτης περισσότερο και περισσότερο άνασφαλής. Διά τόυτο είναι τόσον έντονον τό κλίμα της φοβίας. Διά τόν Τύπον ειδικώτερον: Οδδέμα έλευθεροποιήσις έλαβε χώραν από του 1970. Παραμένουν πάντοτε έν ισχύ ό στρατιωτικός νόμος, ό περιληπτός νόμος περί "έιθυριστών" και ό δρασκόντιος ειδικός περί Τύπου νόμος. Εις αυτούς προσετέθη τελευταίως και ή διάταξις, ή όποια άποκλείει τήν εξαγοράν έπιβληθείσης πολιής δι' άδικήματα Τύπου, διαπραχθέντα άδικη και έξ άμελείας. Παράδειγμα έφαρμογής της διάταξεως, ή περίπτωσης του έκδότη του "Αθηνς Νιούς". Αι προβλεπόμενα από τους νόμους αυτούς κυρώσεις είναι βαρύτατοι. Αι διάταξεις αυτών δμωσ είναι τόσον γενικάς και άσφαείς, ώστε οδείς γνωρίζει ποτε διαπράττει ή όχι άδίκημα. Με τόν τρόπον αυτόν ή στρατιωτική Κυβέρνησις έχει τήν εχθρείαν νά έπιτρέπη εις τους φίλους της νά γράψουν δ, τί θέλουν, εις όέ τόν μη φιλικόν Τύπον, έκείνα άκριβάς που χρειάζονται διά νά καλλιεργή τό περι έλευθεροτυπίας φεύδος;... Πέραν των νόμων, ή στρατιωτική Κυβέρνησις έχει και άλλα μέσα έλέγχου: Τάς κρατικές διαφημίσεις και τά δάνεια. Καί τά χρησιμοποιεϊ με πολλήν επιμέλειαν;... 'Υπό τάς συνθήκας αυτές, κρατεϊ τέτοιο κλίμα άβεβαίότητος και άνασφαλείας, ώστε και φιλικαί προς τήν στρατιωτικήν Κυβέρνησιν έφημερίδες νά ζητούν τήν έπιστροφήν εις τό καθεστώς της προληπτικής λογοκρισίας;... Η νομδευκος άδδαιρέσια είναι ή μέθοδος, διά της όποιας έλέγχεται ή έκφρασις γνώμης και ή κυκλοφορία των ειδήσεων;....

Ερώτησις: Νομίζετε ότι ο Παπαδόπουλος δύναται να γίνει ο αρχηγός μιας κοινοβουλευτικής δημοκρατίας εδώ;

Απάντησις: Η δημοκρατία δεν έχει έναν αρχηγόν. Έχει περισσότερους πολιτικούς ηγέτας, εις τους οποίους ο λαός δίδει τήν ψήφον του αναθέτει έκαστοτε τήν ενάσκησιν τής κρατικής Έξουσίας. Τό "FÜHRER PRINZIP" - ή αρχή του ενός ηγέτου - είναι ξένη προς τήν δημοκρατίαν. Ανήκει εις τά ολοκληρωτικά καθεστώτα. Άλλ' ίως ή ερώτησίς σας να αφορά κάτι άλλο. Καί συγκεκριμένως, εάν, κατά τήν γνώμη μου, τό καθεστώς δύναται να οδηγήσῃ τήν χώραν εις τήν δημοκρατίαν καί ο ηγέτης του δίδει τής ψήφου του λαού να παραμείνη εις τήν Έξουσίαν. Η δπάντησίς μου είναι κατηγορηματικῶς ὄχι. Ούτε δύναται, ἀλλά ούτε καί τό θέλει. Δεν δύναται, διότι στερείται παντελῶς λαϊκῆς βάσεως. Δεν μπορεί, ἐπομένως, τό καθεστώς μετασχηματιζόμενον εἰς πολιτικόν κόμμα, να ἐέλθῃ - με ἐλευθέρως ἐκλογάς - ὄχι μόνον να πλειοψηφήσῃ, ἀλλά ούτε καν να ἀποτελέσῃ ἀξίολογον μειοψηφίαν. Θά καταποντισθῇ αὐτανόηρον. Άλλά δεν έχει καί τήν πρόθεσιν. Διότι καί ἡ ἐλαχίστη οὐσιαστικῆ ἐξελίξις πρὸς τήν δημοκρατίαν θά ἀποβῇ μοιρῶσα διά πολλά ἐπὶ τά στελέχη του ἀναστάτου κλημακίου. Θά χάσουν τὰς προνομίους ἐξείσεις των. Καί τὴν θέσιν αὐτὴν δεν εἶναι διατεθειμένα να ὑποστούν. Θά ἐξακολουθήσῃ, ἐπομένως, τό καθεστώς να ὑπόχεται δημοκρατίαν καί να μεταθέτῃ τήν ἐφαρμογὴν τῆς εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Καλένδας. -

Ερώτησις: Ποιά ἡ ἀντίδρασίς σας εἰς τήν προσέγγισιν τοῦ καθεστώτος ὑπὸ διαφόρων χωρῶν - ἐνωσὶ τό ταξίδι τοῦ κ. Ρότγκερς ἐδῶ, τὴν βελτίωσιν τῶν σχέσεων ὑπὸ τῆς Σουηδίας, τὸν πειθῆνιον τρόπον ἀποδοχῆς τῆς Γερμανίας τῆς ἀξιώσεως να ἀνακαλέσῃ τὸν Πρεσβευτὴν της, τὴν προκάθειαν τῆς Βρεττανίας να ἐπιτύχῃ μεγαλύτερας ἐμπορικῆς συναλλαγῆς;

Απάντησις: Δεν με ἐκπλήσσει βεβαίως ἡ στάσις τῶν Η.Π.Α. Ὁμιλήσα ἤδη περὶ αὐτῆς. Άλλ' οὔτε καί ἡ προσπάθεια ἄλλων Κυβερνήσεων να ἐπανασυστήσουν ὁμαλὰς διπλωματικὰς σχέσεις με τὴν χώραν μας ἢ να ἀναθερμάνουν τὰς ἤδη ὑφισταμένας. Ολα αὐτὰ γίνονται, κατὰ κοινήν ὁμολογίαν ὑπὸ τὴν πίεσιν ἰσχυρῶν οικονομικῶν συμφερόντων. Εἶναι ὁ ἀμφίβολον τί θά ἀποδώσουν πολιτικῶς. Άλλὰ αἱ ἐξελίξεις αὐταὶ εἰς τὰς διμερεῖς σχέσεις τῆς χώρας μας δεν θεραπεύουν τὸν ἀποκλεισμόν της ἀπὸ τὴν συλλογικὴν προσπάθειαν δημιουργίας τῆς νέας Ἠνωμένης Εὐρώπης. Ἡ Ἑλλάς εὐρίσκειται ἔξω τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης - τοῦ ἐργαστηρίου τῶν νέων ἰδεῶν. Η συμφωνία Ἐνδοσεως με τὴν Β.Ο.Κ. εὐρίσκειται "παγωμένη" ἀπὸ τό 1967. Ἐτσι, ὅσαι αἱ συζητήσεις, αἱ συμφωνίαι καί ἐνέργειαι τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης, ποῦ θά καθορίσουν τό μέλλον τους καί τό μέλλον φυσικῶς τῆς χώρας μας, γίνονται χωρὶς τὴν Ἑλλάδα. Καί φυσικῶς δεν εἶναι δυνατόν να μεταδοχῇ ἡ Ἑλλάς, εἴν δεν ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν δημοκρατίαν. Διότι ἡ δημοκρατία εἶναι τό θεμέλιον τῆς νέας ὑπὸ διαμόρφωσιν Εὐρώπης. -

Ερώτησις: Πῶς βλέπετε τό ἄμεσον μέλλον διὰ τὴν Ἑλλάδα;

Απάντησις: Πρόθεσις βεβαίως τοῦ στρατιωτικοῦ καθεστώτος δεν εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὁμαλότητος. Θά ἐξακολουθήσουν ἐπομένως - ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτό - αἱ ὑποσχέσεις καί τὰ ἀπατηλὰ μέτρα ἐδημοκρατίσεως. Ἰως, μάλιστα, ὑπάρθουν καί πυροτεχνήματα τῆς φύσεως αὐτῆς. Εἰς τὴν οὐσίαν, ὅμως, ὅλα αὐτὰ θά κατατείνουν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νομικῶν πλαισίων τῆς ἀδαιρείας καί ἐπιτάχυνσιν τοῦ μετασχηματισμοῦ τοῦ καθεστώτος εἰς καθαρῶς προσοπαγῆς. Άλλὰ φυσικῶς δεν εἶναι μόνον αἱ πρόθεσις τῆς στρατιωτικῆς Κυβερνήσεως ποῦ θά ἐπηρεάσουν τὰς ἐξε-

λίξεις του άμεσου μέλλοντος. Υπάρχουν πλείστοι όσοι παράγοντες, έσω-
τερικοί και έξωτερικοί, τους οποίους όμως δεν μπορούμε να σταθίσιωμεν.
Αι προβλέψεις είναι πάντοτε δύσκολη και επικίνδυνη επίδοσις. Απτό το-
χέει άκδη περισσότερο εις την περίπτωσιν ένδς καθεστώτος, που στε-
ρείται παντελώς λαϊκής βάσεως - κατ'έντθεσιν προς όλα τά άλλα ολοκλη-
ρωτικά καθεστώτα, που έγινάρισεν ή Εύρώπη. Διά τους λόγους αυτούς, τί-
ποτε δεν μπορεί να αποκλεισθή: ούτε καί αυτή ή αφηνιδίαστική εξαφάνι-
σις του.-

Ερώτησις: Νομίζετε ότι ή Ελλάδα δύναται να επιστρέψη εις την δημοκρα-
τικήν διακυβέρνησιν άνευ της συμμετοχής των Πολιτικών;

Απάντησις: Η δημοκρατία είναι τό πολιτεύμα, εις τό όποιον κάθε πο-
λίτης έχει δικαίωμα καί υποχρέωσιν να άσχολείται με τά κοινά - εξαί-
ρέσει φυσικά των κακοποιών, που έχουν καταδικασθή από την δικαιοσύνην.
Εις τόν λαόν καί μόνον έναπόκειται, επομένως, διά της φήφου του να
άποφασίση εις ποίους θα αναθέτη την ένάσκησιν της Έξουσίας καί ποίους
θα άποκλείη από αυτήν. Κάθε άλλη διαδικασία δεν είναι δημοκρατική.
Άλλά θα ήτο καί δείγμα άπιθάνου άφροσύνης να στερηθή ή Πολιτεία, τεχνη-
τάς, της πείρας έκείνων άκριβώς, που ήνάλωσαν την ζωή των εις την ύπη-
ρεσίαν του τόπου - πολλοί δέ κατά τρόπον ύποδειγματικής έντιμον καί
άποδοτικόν.-

1978 July 28 1978

PEOPLE DECIDE IN DEMOCRACY

THE following is a brief summary of an interview given by former minister Ioannis Zichidis to BBC correspondent Jeanette Dawson, broadcast over the Greek program of the BBC on July 11.

In answer to a question of what more could be achieved for Greece through cooperation of opposition politicians with the regime, Zichidis replied that those who have followed "the policy of bridging the gap," have begun to realize that "in order to reach a compromise, both sides must be willing to back down. Each should give the other something it has to offer," and this does not happen from the government's side, especially with regard to the press.

Zichidis pointed out that Martial Law, the law regarding "whisperers," and that special draconian Press Law are always in existence. Another provision was added to them lately, forbidding the

buying off of a sentence imposed for Press violations, even when committed out of negligence.

Sentences under such laws are very heavy and their provisions so general and vague, that one often commits an offense in ignorance.

Zichidis added that beyond the laws, other means are used, such as discrimination in the granting of loans and the placement of advertisements.

In answer to a question of whether Greece can return to democracy without the participation of the politicians, former minister Zichidis replied that "democracy is the form of government where every citizen has the right and obligation to deal with what is common. Therefore, it is up to the people and only the people, to decide by their vote who will be given the power to rule and who will be left out. Any other procedure is not democratic."

PEOPLE DECIDE IN DEMOCRACY

ATHENS NEWS JULY 14, 1944

THE following is a brief summary of an interview given by former minister Ioannis Zighis to BBC correspondent Jeanette Damon, broadcast over the Greek program of the BBC on July 11.

In answer to a question of what more could be achieved for Greece through compromise of opposition politicians with the regime, Zighis replied that those who have followed "the policy of bridging the gap," have begun to realize that "in order to reach a compromise, both sides must be willing to back down. Each should give the other something it has to offer," and this does not happen from the government's side, especially with regard to the press.

Zighis pointed out that Martial Law, the law regarding "whisperers," and that special draconian Press Law are always in existence. Another provision was added to them lately, forbidding the

buying off of a sentence imposed for Press violations, even when committed out of negligence.

Sentences under such laws are very heavy and their provisions in general and vague, that one often commits an offense in ignorance.

Zighis added that beyond the laws, other means are used, such as discrimination in the granting of loans and the placement of advertisements.

In answer to a question of whether Greece can return to democracy without the participation of the politicians, former minister Zighis replied that "democracy is the form of government where every citizen has the right and obligation to deal with what is common. Therefore, it is up to the people and only the people, to decide by their vote who will be given the power to rule and who will be left out. Any other procedure is not democratic."

ΒΡΑΒΕΙΑ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ 8/1/76
ΤΟΥ Κ. ΖΥΓΙΔΗ ΠΡΟΣ
ΤΟ ΜΠΙ ΜΠΙ ΣΙ

Όπως όλοι μας κ. Ζυγίδε, είδαμε συνέντευξη σου πρόσ. την 21. 6. 75, στην εφημερίδα του Μπι Μπι Σι. Τότεν ήκουσαν ολόκληρο, μερικοί απ' αυτούς, ότι όλοι συνέγιναν τον κατήχημα των γραφείων! Όπως να κερτίσω ότι εσύ να γίνη μαθητευόμενος και να δουλεύουν. Νό όλοι σου είπαμε να δουλεύουν. Νό όλοι σου είπαμε να είδη και το άλλο και το άλλο, ό-πότε έινε ευχαίνο από κυβερνητικό πλευρό. Απ' τον Τόνο, ιδιαιτέρως, όντως, ότι παραμένουν πάντοτε εναντίον ό Στρατηγικός Νόμος, ό Νόμος περί «αποκρίσεων» και ό δικαστήριο είναι περί Τάκτο Νόμος. Είς αυτούς προσέλας τελευτώνος ό δικαστής Α. φ. που άναίκαται εν έλευσόν ενδίκου. Είς αυτούς πάντες ό' αλληγορία Τόνο, έινε προέβλεπο δικόν και έξ δικόν και προέβλεπονται όσα τους νόμος αυτός άναίκαται είναι δικόν. Απ' ός δικόν, είς όσον είναι νόμος κακόν και δικόν, όσα δικόν γινόνται μετ' ό-πότεν όδόντα ό ός.

Όσον τα κείνην υποσημασίνται δικόντα είς την άρτίστην κακόντα δικόντα εν δικόν.

Εν δικόντα εν ό Ελλάς δικόντα να δικόντα εν. οι δικαστικοί δικόντα δικόντα εν δικόντα δικόντα δικόντα δικόντα, ό κ. Ζυγίδε δικόντα. «Ο δικαστικός είναι το καλύτερο είς το όσον δικόν κακόντα δικόντα δικόντα και δικόντα να δικόντα μετ' ός δικόν. Είς τον δικόν και δικόν δικόντα, δικόντα, ός δικόντα του να δικόντα δικόντα, ός δικόντα τον δικόντα δικόντα και δικόντα δικόντα δικόντα. Κάθε δικόν δικόντα δικόντα είναι δικόντα.

Ευνέντευξις τοῦ κ. Γ.Γ. Ζίγγη
πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκρίτριαν τοῦ Β.Β.Ο. JEANNETTE DAMON

Μικροδρα
Μετάδοσις ἀπὸ Β.Β.Ο. τὴν 11/3/79

Ἐρώτησις - Γίνεται ^{στην ἐκδήλωση} λόγος περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀντιαμερικανισμὸς ἀξάνει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως ^{μέχρι} μετὰ τὸ ζήτημα τῶν "οἰκείων λιμένων". Ἄλλὰ, πόσον ἔντονα νομίζετε ὅτι εἶναι τὰ ἀντιαμερικανικὰ αἰσθη-
ματα;

Ἀπάντησις - Ἀτυχῶς ὑπάρχει, εἶναι διάχυτος παντοῦ καὶ ἐπιτείνεται καθημερινῶς - παρὰ τὸ γεγονός ὅτι μέχρι πρό ὀλίγου ἀκόμη ὁ Ἑλλη-
νικὸς λαὸς ἔτρεφε ^{μὲν} ζηλοῦς αἰσθήματα φιλίας, θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐ-
γνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀμερικανικόν.

- Ὁ ἀντιαμερικανισμὸς δὲ αὐτὸς εἶναι πολὺ βαθύτερος, πολὺ σοβαρύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ ἐκδηλώνεται θορυβωδῶς εἰς ἄλλας χώρας. Διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν πληγωμένην φιλοτιμίαν ἐνὸς ὑπερηφάνου λαοῦ.

- Αἰτία, ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀμερικανικῶν Κυβερνήσεων τῆς τελευταίας περιόδου. Καὶ διὰ νὰ εἶμαι σαφέστερος: οἱ πολλοί εἰς τὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ Στρατιωτικὸν καθεστῶς εἶναι δημιουργη-
μα τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι βέβαιοι ὅτι ἡ διατήρησις του θερίζεται εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ ὀλικὴν συμπαράστασιν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως.

- Εἶναι πολλὰ αἱ ἐνδοξασμοὶ καὶ ἀποδοξασμοὶ ποῦ ἐδραϊώνουν τὴν πίστιν αὐτήν.

- Ἡ Κυβέρνησις τῶν Η.Π.Α. φαίνεται πράγματι νὰ θεωρῆ ὅτι ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων εἰς τὰς σχέσεις τῆς μετὰ τὴν χώραν μας εἶναι τὰ στρατηγικὰ συμφέροντα τῶν Η.Π.Α. ^{καὶ} τοῦ ΝΑΤΟ. Καὶ ὅτι ἔχει κατα-
λήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὐτὰ ἐξυπηρετοῦνται καλλίτερα ἀπὸ μίαν στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν, παρὰ ἀπὸ Κυβερνήσεις τὰς ὁποίας ἀναδει-
κνύει ἐλευθέρως ὁ Ἕλληνας λαὸς.

- "Τωσς ἔχει δίκαιον ἢ Ἀμερικανική Κυβέρνησις βραχυπροθέσμως. Ἀποδείξεις, ἢ εὐκολία μὲ τὴν ὅποιαν συνυμολογήθη ἢ Συμφωνία διὰ τοὺς "οἰκελοὺς λιμένας". Ἀλλὰ μακροπροθέσμως εἶναι ἀπροσὸν νὰ παραγνωρίζεται κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ βούλοισι καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια ἑνὸς φίλου καὶ συμμάχου λαοῦ.

- Διότι, ἐάν ριζώσῃ ὀριστικὰ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ πεποίθησις ὅτι ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ λεγομένου Ἐλευθέρου Κόσμου, αὐτὸς δὲν εὐνᾶται νὰ ἔχῃ παρὰ τὴν θέσιν δουλοῦ, τότε θὰ ἔλθῃ ἡ ἴρα καὶ θὰ πῆ "ἐρέτιμ". Καὶ ἐξ αὐτοῦ δὲν θὰ ζημιωθῇ μόνον ἡ Ἑλλάς. Ἡ μεγάλη ζημία θὰ εἶναι τῶν Ἑνωμ. Πολιτειῶν, τῆς Εὐρώπης, ὁλοκλήρου τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου.

- Διὰ τοῦτο θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ἡγετίδος δυνάμεως τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου θὰ ἀναθεωρήσῃ συντόμως τὴν πολιτικὴν τῆς ἐναντὶ τῆς χώρας μας. Τὴν ἀνάγκην αὐτήν, πιστεύω, νὰ ἀντελήφθῃ καὶ ὁ κ. Ρότζερς κατὰ τὴν πρόσφατον διέλευσίν του ἐξ Ἀθηνῶν.

ἔλεον
ἡ ἀποκρίσις τῶν ἐκπεμπόμενων
Ἐρωτήσεις - Εἶστε ἐκπεμπόμενον μέλος τῆς Ἀντιπολιτεύσεως. Μπορεῖτε νὰ ἀπῆτε ὅτι ἡ ἀποκρίσις τῶν ἐκπεμπόμενων εἶναι ἐπιτυχής; Δὲν νομίζετε ὅτι περισσότερο θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιταχθοῦν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διὰ συμβιβασμοῦ μὲ τὸ καθεστῶς;

Ἀπαντήσεις - Ἡ Ἀντιπολιτεύσις, δηλαδή οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ ἀναδείχθέντες κατὰ τὸ παρελθόν διὰ τῆς φήφου του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγνωρίσουν μίαν κατάστασιν, ἢ ὅποια προήλαθεν ἀπὸ τὴν βίαν καὶ διατηρεῖται διὰ τῆς βίας. Εἶναι θέμα ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ πρακτικῆς σκοπιμότητος. Τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὁρθὴ γραμμὴ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνικός λαὸς οὐδέποτε ἦτο τόσο ἡνωμένος, ὅσον εἶναι σήμερον ἐναντὶον τοῦ καθεστώτος.

- Καὶ δι'αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ λέξις "ἐκλογαί" ἀποτελοῦν βλασφημίαι διὰ τὸ καθεστῶς, εἴτε πρόκειται περὶ ἀναδείξεως τοῦ προεδροῦ ἑνὸς θοιτητικοῦ Συλλόγου, εἴτε τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἔθνους.

υπαρχόντων
 - "Αλλά ~~υπαρχόντων~~ και Πολιτικοί - ελάχιστοι ετύχως - που ενόμισαν ότι ήτο δυνατόν διά συμβιβασμού με τὸ καθεστώς νά ἐπισημώσουν τήν ὀμαλοποίησιν. Εἶναι οἱ θεωρητικοί τοῦ "δουραίου Ἰππου", τῶν γεφυρῶν και οἱ λεγόμενοι "Ἐφοφίαι.....". Τὰ ἀνοήματα τιν ὅμως ἀπερρίφθησαν ἀπό τὸ καθεστώς ἀδόξως και σήμερον ὅλοι σχεδόν ἔχουν ἀντιληφθῆ τὸ σφάλμα τιν.

- Διότι, ~~διότι~~ νά γίνῃ συμβιβασμός πρέπει και τὰ δύο μέρη νά εἶναι διατεθειμένα νά ὑποχωρήσουν. Ἡ βῶσις καθένα εἰς τὸ ἄλλο κάτι που διαθέτει. Οἱ στρατιωτικοί ὅμως δέν εἶναι διατεθειμένοι νά παραχωρήσουν οὔτε ψίχια τῆς Ἑξουσίας εἰς ἄλλους. Ἐπιμένουν νά διατηρήσουν τὸ ἀποκλειστικόν μονοκάλιον αὐτῆς. Δέν δέχονται συνεταιρίζουσιν, ὑπηρετας θέλουν. Καί εἶναι διατεθειμένοι νά τοῦς ἀμείψουν πλουσιόκροχα.

- Πρὸς τιμὴν τῶν Πολιτικῶν τῆς κατηγορίας αὐτῆς, μόνον ἕνας ~~ἕνας~~ ἐδόχθη νά γίνῃ ὑπηρετας τοῦ καθεστώτος. Οἱ ἄλλοι ἤρνηθησαν. Προσέφεραν ὅμως ~~κίαν~~ ^{ἴαν} κίαν ὑπηρεσίαν. ~~ἴαν~~ ^{ἴαν} εἰς τὸ ἐξωτερικόν κυρίως τήν ἐντύπωσιν ότι ήτο δυνατόν ἢ διά συμβιβασμοῦ προώθησις τῆς ὀμαλοποιήσεως και συνεκάλυψαν τήν ἀμετάθετον ἐπιμονήν τῶν στρατιωτικῶν νά νάμῃται μονοκαλιανῶς τήν Ἑξουσίαν.-

Ἐρώτησις: - Δέν νομίζετε ότι ἡ Κυβέρνησις ἔγινε πλέον φιλελευθέρως τὰς ἡμέρας αὐτάς; Ἐάν περιορισθῶμεν εἰς τὸν Τύπον θά διαπιστώσωμεν ότι μπορεί κανεὶς νά διαβάξῃ ἐπικριτικὰ κύρια ἄρθρα, ότι δημοσιεύονται δηλώσεις τῶν Πολιτικῶν και ότι αἱ ἐφημερίδες μεταφέρουν ἐπιθέσεις κατά τοῦ καθεστώτος εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἀπάντησις: - Ἐπιφανειακῶς, ναί. Εἰς τήν οὐσίαν, ὄχι. Διότι δέν ὑπάρχουν αἱ στοιχειώδεις ἐγγυήσεις διά τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Ὁ μηχανισμός τῶν ἀσθαιρέτων συλλήψεων και διώξεων παραμένει ἀδιατάρακτος. Βεβαίως οἱ νόμοι και τὰ ἄλλα μέτρα που λαμβάνονται ἔχουν ἐξωτερικῶς τήν μορφήν κάποιας φιλελευθεροποιήσεως. Εἰς τήν οὐσίαν

δυναμικότερα και ισχυρότερα ~~και~~ νομικά πλαίσια εντός των όρων δύναται να εκδηλωθεί η κυβερνητική αυθαιρεσία. Η δίκαιη ~~δικαιοσύνη~~ ^{δικαιοσύνη} τόν α'κού δεν είναι φίλος της και να αφήνει ανενόχλητον τόν β'κού είναι φίλος, καίτοι και οι δύο προέβησαν εις τήν αὐτήν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο αισθάνεται ὁ Πολίτης περισσότερο καί περισσότερο ἀνασφαλῆς. Διὰ τοῦτο εἶναι τόσοσόν ἐντονόν τό κλίμα τῆς φοβίας

- Διὰ τόν Τύπον εἰδικώτερον: Οὐδεμία ἐλευθεροποιήσις ἔλαβε χώραν ἀπό τοῦ 1970. Παραμένον πάντοτε ἐν ἰσχύϊ ὁ Στρατιωτικός Νόμος, ὁ περίφημος Νόμος περί "φίθουριστῶν" καί ὁ δρακόντειος εἰδικός περί Τύπου νόμος. Εἰς αὐτούς προστέθη τελευταίως ^{καί} ἡ διάταξις ἡ ὁποία ἀποκλείει τήν ἐξαγοράν ἐπιβληθείσης ποινῆς δι' ἀδικήματα ~~ἀλλ'~~ Τύπου, διαπραχθέντα ἀκόμη καί ἐξ ἀμελείας. Παράδειγμα ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως, ἡ περίπτωση τοῦ "Ἄθως Νιούς".

- Αἱ προβλεπόμεναι ἀπό τοὺς νόμους αὐτούς κυρώσεις εἶναι βαρύνταται. Αἱ διατάξεις αὐτῶν ὄμως εἶναι τόσοσόν γενναῖα καί ἀσφαεῖς, ὥστε οὐδεὶς γνωρίζει ποτε διακράττει ἢ ὄχι ἀδίκημα. Κεῖ τόν τρόπον αὐτόν ἡ στρατ.κυβέρνησις ἔχει τήν εὐχέρειαν νά ἐπιτρέπη εἰς τοὺς φίλους τῆς νά γράψουν ὅχι θέλουν, εἰς δέ τόν μὴ φιλικόν Τύπον, ἐκεῖνα ἀκριβῶς ποῦ χρειάζονται διὰ νά καλλιεργή τό περί ἐλευθεροτυπίας φεῦδος?...

- Πέραν τῶν νόμων, ἡ στρατ. κυβέρνηση ἔχει καί ἄλλα μέσα ἐλέγχου: τὰς κρατικές ἀκατημίσεις καί τὰ δάνεια. Καί τὰ χρησιμοποιεῖ μέ πολλήν ἐπιμέλειαν....

- Ἐπὶ τὰς συνθήκας αὐτάς κρατεῖ τέτοιο κλίμα ἀβεβαιότητος καί ἀνασφαλείας, ὥστε καί φιλικαί πρὸς τήν στρατ. κυβέρνησιν ἐφημερίδες νά ζητοῦν τήν ἐπιστροφήν εἰς τό καθεστῶς τῆς προληπτικῆς λογοκρισίας....

- Ἡ νομότυπος αυθαιρεσία εἶναι ἡ μέθοδος, διὰ τῆς ὁποίας ἐλέγχεται ἡ ἔκφρασις γνώμης καί ἡ κυκλοφορία τῶν εἰδήσεων....

Πρώτησις - Νομίζετε ότι ή 'Ελλάς δύναται νά επιστρέψη εις τήν δημοκρατίαν ^{ήν ήθελε} άνευ τής συμμετοχής τών πολιτικών;

Απάντησις - 'Η δημοκρατία είναι τό πολίτευμα, εις τό όποιον κάθε πολίτης έχει δικαίωμα και υποχρέωσιν νά άσχολεται με τά κοινά - εξαίρεσει φυσικά τών κακοποιών, που έχουν καταδικασθή από τήν δικαιοσύνην.

- Είς τόν λαόν και μόνον έναπόκειται, έπομένως, διά τής φήρου του νά αποφασίση εις ποιους θά αναθέτη τήν ένάσκησην τής εξουσίας και ποιους θά αποκλείη από αυτήν. Κάθε άλλη διαδικασία δεν είναι δημοκρατική.

- 'Αλλά θά ήτο και δείγμα άκισθάνου άφροσύνης νά στερηθή ή πολιτεία, τεχνητάς, τής πείρας εκείνων άκριβώς, που ήνάλωσαν τήν ζωήν των εις τήν άπληροσίαν του τόπου - πολλοί δε κατά τρόπον υποδειγματικώς έντιμον και άποδοτικόν.

Ερώτησις - Νομίζετε ότι ό Παπαδόπουλος δύναται νά γίνη ό άρχηγός μιας κοινοβουλευτικής δημοκρατίας εδώ;

Απάντησις - 'Η δημοκρατία δεν έχει έναν 'Αρχηγόν. Έχει περισσότερους πολιτικούς ήγέτας, εις τους όποιους ό λαός διά τής φήρου του αναθέτει έλατοτο τήν ένάσκησην τής κρατικής εξουσίας. Τό

Εύελι? η πολιτική - ή άρχή του ένός 'Ηγέτου - είναι ξένη προς τήν δημοκρατίαν. 'Ανήκει εις τά ολοκληρωτικά καθεστώτα.

- 'Αλλ'ίσως ή έρώτησις ^{είναι} νά άφορά κάτι άλλο. Και συγκεκριμένως, εάν κατά τήν γνώμη μου, τό καθεστώς δύναται νά άδηγήση τήν χώραν εις τήν δημοκρατίαν και ό ήγέτης του διά τής φήρου του λαού νά παραμείνη εις τήν εξουσίαν.

- 'Η άπάντησις μου είναι κατηγορηματικώς όχι. Ούτε δύναται, άλλά ούτε και τό θέλει.

Πρώτη: Από το δακτυλό γραφή & Αρκετά ο.

FÜHRER
PRINZIP

- Δέν δύναται, διότι στερείται παντελώς λαϊκής βάσεως. Δέν μπορεί, έπομένως, τό καθεστώς μετασχηματιζόμενον εις πολιτικόν κόμμα νά έλπιση - με έλευθερας εκλογάς - οχι μόνον νά κλειοφηφιση, άλλ'ούτε καί ν'άποτελεση αξιόλογον μειοψηφίαν. Θά καταπονηθῆ αὐτανάνδρον.

- 'Αλλά δέν έχει καί τήν πρόθεσιν. Διότι καί ἡ ελαχίστη ούσιαστική εξέλιξις πρός τήν δημοκρατίαν θά αποβῆ μοιραία διά πολλά ἀπό τά στελέχη τοῦ ἀνωτάτου κλιμακίου. Θά χάσουν τάς προνομίους θέσεις των. Καί τήν θυσίαν αὐτήν δέν εἶναι διατεθειμέναι νά ~~πῶ~~ ὑποστούν.

- Θά εξακολουθήσῃ, έπομένως, τό καθεστώς νά ὑπόσχηται δημοκρατίαν καί νά μεταθέτῃ τήν εφαρμογήν της εἰς τάς Ἑλληνικάς Καλένδας.

Ποῖα ἡ ἀπορία ἐκ τῆς με προσέχουσας ἰστορίας
 Ἐρωτήσεις - Πῶς εἰσαγάγουσιν διαπιστώσασθαι ὅτι οἱ σκοπεύουσιν νά περιφρουροῦν τό καθεστώς - ἔνωσά τό ταξίδι τοῦ κ. Ρότζερς ἐδῶ, τήν βελτίωσιν τῶν σχέσεων ὑπό τῆς Εουθόλιας, τήν κατεβήνιον τρόπον ἀποδοχῆς τῆς Γερμανίας τῆς ἀξιώσεως νά ἀνακαλέσῃ τόν Πρεσβευτήν της, τήν προσκάθειαν τῆς Βρετανίας νά ἐπιτύχῃ μεγαλύτερας ἐμπορικῆς συναλλαγῆς;

Ἀπάντησις - Δέν με ἐκπλήσσει βεβαίως ἡ στάσις τῶν Η.Π.Α. Ἐμίλησα ἤδη περί αὐτῆς. Ἄλλ'οὔτε καί ἡ προσκάθεια ἄλλων Κυβερνήσεων νά ἐπανασυστήσουν ὁμαλῆς διπλωματικῆς σχέσεις με τήν χῆραν μας ἢ νά ἀναθερμάνουν τάς ἤδη ὑφισταμένας. Ὅλα αὐτά γίνονται, κατὰ κοινήν ὁμολογίαν, ὑπό τήν πίεσιν ἰσχυρῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων. Εἶναι δέ ἀμφίβολον τί θά ἀποδώσῃ πολιτικῶς.

ἔκ Ἄλλὰ αἱ ἐξελιζέεις αὐταί εἰς τάς διμερεῖς σχέσεις τῆς χῆρας δέν θεραπεύουν τόν ἀποκλεισμόν της ἀπό τήν συλλογικήν προσκάθειαν δημιουργίας τῆς νέας Ἠνωμένης Εὐρώπης. Ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται ἐξω τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης - τοῦ ἐργαστηρίου τῶν νέων ἰδεῶν. Ἡ συμφωνία συνδέσεως με τήν Ε.Ο.Κ. εὐρίσκεται "παγω-

μένη" από τό 1967. "Έτσι όλαί αι συζητήσεις, αι συμφωνίαι και ενέργειαι τών Κρατών της Εύρώπης, που θά καθορίσουν τό μέλλον τους, και τό μέλλον φυσικά της χώρας μας, γίνονται χωρίς τήν Έλλάδα. Και φυσικά δέν είναι δυνατόν νά μετασχη ή Έλλάδα, δέν δέν επιστρέψη εις τήν δημοκρατίαν. Διότι ή δημοκρατία είναι τό θεμέλιον της νέας υπό διαμόρφωσιν Εύρώπης.-

Έρωτήσεις: ~~Α~~ ^{Να} προβλέπετε ~~σε~~ τό άμεσον μέλλον *δέν είναι δυνατόν*

Απάντησεις: Προθέσας θεβραίας του Σπρ.Καθεστώτος δέν είναι ή άποκατάστασις της άμολότητος. θά εξακολουθήσουν έπομένως - έφ' όσον εξαρτάται από αυτό - αι ύποσχέσεις και τό άπάτηλά μέτρα έκδημοκρατίσεως. Ίσως, μάλιστα, ύκάρξουν και πυροτεχνήματα της φύσεως αυτής. Είς τήν ούσαν, όμως, όλα αυτά θά καταταίνου εις τήν ενίσχυση των νομικών πλαισίων της αυθαιρεσίας και έπιτάχυνση του μετασχηματισμού του καθεστώτος εις καθαράς προσηποπαγίας.

- Άλλά φυσικά δέν είναι μόνον αι προθέσεις της Σπρ. Κυβερνήσεως που θά επηρεάσουν τάς εξελίξεις του άμεσου μέλλοντος. Έπάρχουν πλείστοι όσοι παράγοντες, εσωτερικοί και έξωτερικοί, τους όποιους όμως δέν μπορούμε νά σταθμίσουμεν.

- αι προβλέψεις είναι πάντοτε ^{εύκολα} και επικίνδυνα επίδοσις. Αυτό ισχύει άκόμη περισσότερο εις τήν περίπτωσιν ένός καθεστώτος ^{που} σπείρεται παντοίας λαϊκής βίσεως - κατ' άντίθεσιν προς ^{αυτή} όλα τά ολοκληρωτικά καθεστώτα, που έγνωρίσεν ή Εύρώπη. Διά τους λόγους αυτούς ^{τίποτε} δέν μπορεί νά άποκλεισθή: ούτε και αυτή ή αφηνι-δικοτική εξαφάνισις του.-

→ [Εδώ, βλ. σημει. 4045] -----
νι ήπύ

1. There's much talk of anti-Americanism growing in Greece, especially with the homeporting issue. But how strong do you think anti-American feeling really is?

2. You are a prominent member of the Opposition. Would you say such opposition is successful. Don't you think more could be achieved for Greece through compromise with the regime.

3. Don't you think the government has become more liberal these days. Take the press alone, one can read critical editorials, politicians' statements are published and newspapers carry attacks on the regime from abroad.

4. Do you think Greece can return to democracy without the participation of the politicians.

5. Do you think Papadopoulos can become the leader of a parliamentary democracy here.

6. How do you feel about everyone rallying around the present regime-- I mean Rogers visiting here, the Swedes improving relations, the Germans docilely accepting the demand to recall their ambassador, Britain trying to get more trade.

7. I know you ended up in prison for talking about Cyprus once before, but do you think the Papadopoulos strongarm measures towards Makarios have achieved a greater say in the island's affairs than previous Greek governments managed. After all, Makarios has come to terms with at least two of the Greek demands--that of arms and his cabinet.

8. What do you see in the immediate future for Greece.

1. There's much talk of anti-Americanism growing in Greece, especially with the homeporting issue. But how strong do you think anti-American feeling really is?
2. You are a prominent member of the Opposition. Would you say such opposition is successful. Don't you think more could be achieved for Greece through compromise with the regime.
3. Don't you think the government has become more liberal these days. Take the press alone, one can read critical editorials, politicians' statements are published and newspapers carry attacks on the regime from abroad.

2. Do you think Greece can return to democracy without the participation of the politicians.

3. Do you think Papadopoulos can become the leader of a parliamentary democracy here.

4. How do you feel about everyone rallying around the present regime-- I mean Rogers visiting here, the Swedes improving relations, the Germans docilely accepting the demand to recall their ambassador, Britain trying to get more trade.

5. I know you ended up in prison for talking about Cyprus once before, but do you think the Papadopoulos strongarm measures towards Makarios have achieved a greater say in the island's affairs than previous Greek governments managed. After all, Makarios has come to terms with at least two of the Greek demands--that of arms and his cabinet.

6. What do you see in the immediate future for Greece.

1.7.72